

DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-2-09>

УДК 351: 323.2

*Лопатченко Іван Сергійович,**аспірант кафедри публічної політики**навчально-наукового інституту “Інститут державного управління”**Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,**майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна**e-mail: ivan.lopatchenko@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-2777-7189>*

СУЧАСНИЙ СТАН ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІА-КОМУНІКАТИВНОГО МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. Важливість медіа-комунікації в публічному управлінні зумовлена необхідністю швидкого та якісного обміну інформацією між державними структурами та громадянами. У контексті глобалізації та цифровізації суспільства медіаресурси стають не лише засобом інформування, а й платформою для двостороннього діалогу, громадського контролю та залучення громадян до управлінських процесів. Крім того, медіа-комунікативний механізм відіграє ключову роль у формуванні суспільної думки, забезпеченні підзвітності та відповідальності державних структур перед громадянами. Успішне впровадження медіа-комунікативних технологій сприяє зміцненню довіри до органів влади, підвищенню якості публічних послуг і створенню умов для активної участі громадян у демократичних процесах. Дослідження сучасних підходів до застосування медіа-комунікативного механізму публічного управління в Україні, особливо в умовах війни, є актуальним завданням, що вимагає системного аналізу, впровадження інноваційних технологій та розробки ефективних комунікаційних стратегій у сфері публічного управління.

Ключові слова: *публічне управління, механізм, комунікація, медіа, органи влади, громадськість, цифрові технології.*

Постановка проблеми. У сучасному світі медіа-комунікативний механізм є важливим інструментом у системі публічного управління. Швидкий розвиток цифрових технологій, зростання популярності соціальних мереж та онлайн-платформ сприяють трансформації способів комунікації між владою та громадянами. Ефективне використання медіа дозволяє підвищити прозорість, доступність та відкритість діяльності органів влади, що є ключовими чинниками демократичного управління.

Як цитувати: Лопатченко І. С. Сучасний стан застосування медіа-комунікативного механізму публічного управління в Україні. *Державне будівництво*. 2024. № 2 (36). С. 129–135 DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-2-09>

In cites: Lopatchenko, I.S. (2024). The current state of application of the media-communicative mechanism of public administration in Ukraine. *State Formation*, no. 2 (36), 129–135. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-2-09> [in Ukrainian].

© Лопатченко І. С., 2024

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0

Значення медіа-комунікації в публічному управлінні зумовлене необхідністю швидкого та якісного обміну інформацією між державними структурами та громадянами. В умовах глобалізації та цифровізації суспільства медіа-ресурси стають не лише інструментом інформування, а й платформою для двостороннього діалогу, громадського контролю та залучення громадян до управлінських процесів. Окрім цього, медіа-комунікативний механізм відіграє важливу роль у формуванні суспільної думки, забезпеченні підзвітності та відповідальності державних структур перед громадянами. Успішне впровадження медіа-комунікативних технологій сприяє зміцненню довіри до органів влади, покращенню якості державних послуг та створенню умов для активної участі громадян у демократичних процесах.

Таким чином, дослідження сучасних підходів до застосування медіа-комунікативного механізму публічного управління в Україні, особливо в сучасних умовах війни, є надактуальним завданням, яке вимагає системного аналізу, впровадження інноваційних технологій та розробки ефективних стратегій комунікації у сфері публічного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питань медіа-комунікативного механізму публічного управління займалися українські та зарубіжні науковці. Роботи присвячені даному напрямку мають у своєму доробку наступні науковці: Г. Гайович, З. Гбур, П. Клімушин, О. Михайловська, Б. Преторіус, О. Рачинська, О. Сорокін, Б. Ткач. Проте постійний динамічний розвиток технологій та впровадження в публічне управління нових елементів взаємодії призводять до необхідності системних наукових розробок у цьому напрямку.

Метою роботи є аналіз сучасного стану застосування медіа-комунікативного механізму публічного управління в Україні.

Застосована методологія і методи Методологія дослідження поєднує комплекс сучасних філософських, загальнонаукових, спеціально-наукових методів пізнання, включаючи діалектичний, системний, структурно-функціональний, класифікації тощо.

Виклад основного матеріалу. Як зазначають науковці, щодо медіа-комунікативного механізму в публічному управлінні, то він ґрунтується на поєднанні теорії комунікацій, інформаційного менеджменту та сучасних технологічних підходів. Медіа-комунікативний механізм можна розглядати як системний процес, що забезпечує ефективний обмін інформацією між державними структурами та громадськістю з метою досягнення прозорості, підзвітності та залучення громадян до процесів публічного управління [4].

Основними елементами цього механізму визначають наступні:

- комунікаційні стратегії: планування та реалізація стратегій для досягнення ефективного діалогу з громадськістю;
- інформаційні ресурси: використання офіційних сайтів, соціальних мереж, мобільних додатків та інших цифрових платформ для поширення інформації;
- зворотний зв'язок: забезпечення ефективних каналів для отримання відгуків від громадян;

– інтерактивність: залучення громадськості через онлайн-форуми, консультації та голосування.

Також важливим є розуміння ролі медіа як посередника між владою та громадськістю, що допомагає створювати позитивний імідж державних інституцій і підвищувати рівень довіри до них. Медіа-комунікативний механізм не лише забезпечує передачу інформації, але й формує суспільну думку, впливає на поведінку громадян та сприяє розвитку громадянського суспільства. Збалансоване поєднання традиційних і новітніх медіа дозволяє максимально ефективно реалізовувати завдання сучасного публічного управління [8].

Медіа-комунікативний механізм у публічному управлінні охоплює набір методів, інструментів та технологій, що забезпечують ефективну взаємодію між державними структурами та громадськістю. Основними завданнями цього механізму є інформування громадян, залучення їх до процесів прийняття рішень, забезпечення зворотного зв'язку та формування позитивного іміджу державних інституцій.

При розгляді основних напрямів застосування медіа-комунікативного механізму публічного управління, виділяють наступні [9].

1. Цифрові платформи та соціальні мережі.

Соціальні мережі, такі як Facebook, Twitter, Instagram, стали основними каналами комунікації між органами влади та громадськістю. Вони дозволяють оперативно поширювати інформацію, реагувати на запити громадян і проводити інтерактивні опитування. Наприклад, Міністерство цифрової трансформації України активно використовує Telegram-канали для інформування громадян про нові послуги, ініціативи та важливі зміни у законодавстві. Велика кількість підписників дає можливість швидко доносити до значних верств населення важливу інформацію.

2. Офіційні веб-сайти державних установ.

Вебсайти органів влади є важливим ресурсом для доступу до публічної інформації. Вони містять нормативно-правові акти, звіти, плани роботи та інші документи. Наприклад, портал "Дія" дозволяє громадянам швидко та зручно отримати державні послуги в онлайн-режимі.

3. Електронне урядування (e-governance).

Системи електронного урядування забезпечують автоматизацію адміністративних послуг, що дозволяє громадянам швидко отримувати необхідні послуги. Наприклад, електронний кабінет платника податків дозволяє підприємцям та громадянам подавати звітність та сплачувати податки без відвідування податкових інспекцій.

4. Інтерактивні онлайн-форуми та платформи для обговорень.

Громадяни можуть брати участь у публічних обговореннях та консультаціях завдяки спеціально створеним онлайн-платформам. Наприклад, на платформі "ВзаємоДія" громадяни можуть подавати свої пропозиції щодо покращення діяльності державних органів та брати участь у громадських обговореннях.

5. Прямі трансляції та відеозвернення.

Органи державної влади дедалі частіше використовують прямі трансляції та відеозвернення для оперативного інформування громадськості. Наприклад, регулярні брифінги представників Міністерства охорони здоров'я під час пандемії COVID-19 допомагали населенню отримувати актуальну інформацію у режимі реального часу. Це також є надактуальним під час воєнних дій, коли кожного дня Президент України записує відеозвернення до населення з оперативною інформацією про ситуацію на різних ділянках фронту та прийнятими політичними рішеннями.

6. Мобільні додатки для громадян.

Державні установи активно розробляють мобільні додатки для зручного доступу до послуг. Наприклад, додаток "Дія" дозволяє громадянам отримувати цифрові документи, користуватися державними послугами та проходити ідентифікацію.

7. Інформаційні кампанії та соціальна реклама.

Ефективні медіа-кампанії дозволяють доносити важливу інформацію до широких верств населення. Наприклад, кампанія "Залишайся вдома" під час карантину закликала громадян дотримуватися правил безпеки.

Застосування медіа-комунікативного механізму в публічному управлінні, хоча й має значний потенціал, супроводжується рядом викликів та проблем, які потребують системного вирішення. Якщо поглянути на цифри проникнення інтернету 2015 року, то згідно з дослідженнями охоплення населення інтернетом складало не більше 35%. Стрімкий розвиток технологій, як то 3G та 4G дозволив вже у 2018 році збільшити проникнення до 60%, а вже у 2024 році цей показник складав 72%. Проте незважаючи на активний розвиток цифрових технологій, значна частина населення, особливо старшого віку, має недостатні навички користування цифровими платформами та онлайн-сервісами. Це ускладнює доступ до інформації та обмежує можливість ефективної участі громадян у процесах публічного управління. Також варто відмітити відсутність чіткої стратегії медіа-комунікації в органах влади. Багато державних установ не мають узгодженої та структурованої стратегії медіа-комунікації. Це призводить до неефективного використання ресурсів, відсутності координації між різними відомствами та низької якості комунікаційних кампаній [7].

Зростання популярності соціальних мереж і цифрових платформ створює сприятливе середовище для поширення неправдивої інформації, маніпуляцій та фейкових новин. Це може підірвати довіру громадян до офіційних джерел інформації та державних установ. Реалізація ефективних медіа-комунікативних стратегій вимагає значних фінансових ресурсів та сучасного технічного забезпечення. Однак у багатьох органах влади спостерігається дефіцит фінансування, що обмежує можливості впровадження інноваційних рішень. У деяких державних структурах існує консервативний підхід до впровадження нових медіа-комунікативних технологій. Бюрократичні процедури та опір змінам можуть суттєво уповільнювати процес модернізації комунікаційних

механізмів. Відсутність належного моніторингу та оцінки ефективності призводить до відсутності чітких інструментів для моніторингу та оцінки ефективності медіа-комунікацій. Без якісного аналізу неможливо визначити слабкі місця та вдосконалити існуючі підходи [2].

Для подолання цих викликів необхідно впроваджувати комплексні програми з підвищення цифрової грамотності, розробляти єдині стратегії медіа-комунікації, посилювати боротьбу з дезінформацією та забезпечувати достатнє фінансування і технічну підтримку комунікаційних ініціатив у публічному управлінні. Перспективи розвитку медіа-комунікативного механізму

Сучасні інноваційні медіа-платформи надають унікальні можливості для активного залучення громадян до процесів державного управління. Наприклад, платформи електронних петицій, такі як "Єдина система місцевих петицій", дозволяють громадянам вносити свої пропозиції та ідеї, які можуть бути розглянуті на офіційному рівні. Також цифрові платформи для громадських консультацій допомагають виявляти думки населення щодо важливих рішень. Ефективне використання медіа-комунікативного механізму вимагає наявності кваліфікованих фахівців. Організація регулярних тренінгів та навчальних програм для державних службовців з акцентом на розвиток навичок цифрової комунікації та роботи з громадськістю дозволить підвищити якість взаємодії між владою та суспільством. Наприклад, програми, подібні до «Digital Skills for Government», вже показали позитивні результати у багатьох країнах [3].

Штучний інтелект (ШІ) відкриває нові можливості для автоматизації рутинних процесів у сфері медіа-комунікацій. Чат-боти, як, наприклад, «Дія.Бот», забезпечують миттєве надання інформації громадянам, відповіді на поширені запитання та допомогу в користуванні державними послугами онлайн. Крім того, аналітичні інструменти на базі ШІ дозволяють проводити моніторинг громадської думки та прогнозувати соціальні тенденції [1].

Для ефективного функціонування медіа-комунікативного механізму важливо, щоб громадяни володіли базовими навичками цифрової грамотності. Організація навчальних програм, семінарів та інформаційних кампаній з цифрової освіти сприятиме залученню більшої кількості громадян до електронних форм взаємодії з владою. Покращення механізмів контролю за якістю та прозорістю інформації, що поширюється через медіа-канали, є важливим завданням. Регулярні аудити, публічні звіти та оцінки ефективності комунікаційних кампаній дозволять підвищити рівень довіри громадян до державних установ.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших досліджень. Сучасний стан застосування медіа-комунікативного механізму публічного управління демонструє значний потенціал для покращення взаємодії між владою та громадянами. Використання цифрових платформ, соціальних мереж, інструментів електронного урядування та мобільних додатків дозволяє не лише інформувати населення, але й активно залучати його до процесів прийняття рішень. Разом з тим, існують виклики, такі як недостатня цифрова грамотність,

ризик дезінформації, технічні та фінансові обмеження. Ефективне застосування медіа-комунікативного механізму є ключовим чинником у побудові відкритого, прозорого та інклюзивного публічного управління, що відповідає викликам сучасного суспільства та сприяє його сталому розвитку. Успішне впровадження сучасних медіа-інструментів стане запорукою побудови довіри між громадянами та державою, що є фундаментом стабільного розвитку суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Artificial Intelligence and Democracy. URL: <https://il.boell.org/en/2022/01/06/artificial-intelligence-and-democracy>
2. Pretorius B., van Niekerk B. Cyber-Security for ICS/SCADA. *Int. J. Cyber Warf. Terror.* 2016. Vol. 6. P. 1–16.
3. Барегамян С. Х. Електронне урядування на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях: сучасний стан та перспективи впровадження в Україні. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/32.pdf
4. Гбур З. В. Основи інформаційної безпеки держави в умовах війни. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/237/6325/13361-1>
5. Дзюндзюк Б. В. Зарубіжний досвід взаємодії органів влади з громадянами в інформаційному суспільстві. *Ефективність державного управління.* 2016. Вип. 3. С. 185–192. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2016_3_22
6. Дрешпак В. М. Комунікації в публічному управлінні : навч. посіб. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2015. 168 с.
7. Кількість інтернет-користувачів в Україні збільшилась (інфографіка). URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/443742/kilkist-internet-korystuvachiv-v-ukrayini-zbilshylas-infografika>
8. Михайловська О. В., Михайловський І. М., Пилипенко О. О. Вплив комунікацій на ефективність публічного управління в умовах криз. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія : Право, публічне управління та адміністрування.* 2024. 12. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-02-07>
9. Рачинська О. Вплив громадської думки на оптимізацію комунікативної взаємодії у сфері публічного управління. *Аспекти публічного управління.* 2020. 8 (2). 98–108 DOI: <https://doi.org/10.15421/152024>

Стаття надійшла до редакції 11.10.2024 р.

Стаття рекомендована до друку 26.11.2024 р.

Lopatchenko I. S.,

Postgraduate Student of the Department of Public Policy,

Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration»,

V. N. Karazin Kharkiv National University,

4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine

e-mail: ivan.lopatchenko@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-2777-7189>

THE CURRENT STATE OF APPLICATION OF THE MEDIA-COMMUNICATIVE MECHANISM OF PUBLIC ADMINISTRATION IN UKRAINE

Annotation. The importance of media communication in public administration is due to the need for rapid and high-quality exchange of information between state structures and citizens. In the

context of globalization and digitalization of society, media resources are becoming not only a tool for information, but also a platform for two-way dialogue, public control and citizen involvement in management processes. In addition, the media-communicative mechanism plays an important role in shaping public opinion, ensuring accountability and responsibility of state structures to citizens. The successful implementation of media-communicative technologies contributes to strengthening trust in government bodies, improving the quality of public services and creating conditions for active participation of citizens in democratic processes.

Thus, the study of modern approaches to the application of the media-communicative mechanism of public administration in Ukraine, especially in modern conditions of war, is an urgent task that requires systematic analysis, the introduction of innovative technologies and the development of effective communication strategies in the field of public administration.

Keywords: *public administration, mechanism, communication, media, authorities, public, digital technologies.*

REFERENCES

1. Artificial Intelligence and Democracy. URL: <https://il.boell.org/en/2022/01/06/artificial-intelligence-and-democracy>
2. Pretorius B., van Niekerk B. (2016). Cyber-Security for ICS/SCADA. *Int. J. Cyber Warf. Terror*, vol. 6, 1–16.
3. Baregamyanyan, S.Kh. (2019). Electronic governance at the national, regional and local levels: current status and prospects for implementation in Ukraine. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/32.pdf [in Ukrainian].
4. Gbur, Z.V. (2022). Fundamentals of information security of the state in the conditions of war. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-106> [in Ukrainian].
5. Dzyundzyuk, B.V. (2016). Foreign experience of citizen-authority interaction in the information societ. *Efficiency of public administration*, vyp. 3, 185–192. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2016_3_22 [in Ukrainian].
6. Dreshpak, V.M. (2015). Communications in public administration. Dnipropetrovsk: DRIDU NADU [in Ukrainian].
7. Kilkist internet-korystuvachiv v Ukrayini zbilshylas (infografika). URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/443742/kilkist-internet-korystuvachiv-v-ukrayini-zbilshylas-infografika> [in Ukrainian]
8. Mykhaylovska, O.V., Mykhaylovskyy, I.M., Pylypenko, O.O. (2024). The influence of communications on the efficiency of public administration in crises. *Problems of modern transformations. Series : Law, public administration and management*, 12. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-02-07> [in Ukrainian].
9. Rachynska, O. (2020). Influence of Public Opinion on Optimization of Communication Interaction in the Field of Public Administration. *Aspects of public administration*, 8(2), 98–108. DOI: <https://doi.org/10.15421/152024> [in Ukrainian].

The article was received by the editors 11.10.2024.

The article is recommended for printing 26.11.2024.